

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ЯКІ МАЮТЬ СТАТУС СУДДІ, ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ВИСОКОПРОФЕСІЙНОГО СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ

Tubelets O. S., Paryshkura V. V. Administrative liability of persons who have the status of a judge as a factor of formation of highly professional judiciary

The article provides valuable information on theoretical and practical aspects of administrative liability of persons who have the status of a judge. The analysis of correlation of judges' administrative and disciplinary liability has been performed in this article. The article highlights the problem of legislative regulation of holding responsible persons who have the status of a judge, including to administrative liability. The optimal ways of solving the aforementioned practical issues in the field have been proposed.

Key words: administrative liability, disciplinary liability, judge, law violation, legal liability, judge's immunity, judiciary.

Тубелець Олеся Степанівна,

кандидат юридичних
наук, головний
спеціаліст
відділу
законопроектної
діяльності у сфері
правосуддя
Управління з питань
правосуддя
Департаменту
судової роботи
Міністерства юстиції
України

Паришура Вікторія Валеріївна,

провідний юрист НДС
«Центру досліджень
проблем прав
людини»
юридичного
факультету
Київського
національного
університету
імені Тараса
Шевченка

На сьогодні до питання реформування судової системи України привернуто пильну увагу не лише громадськості, вищих органів державної влади країни, а й експертів провідних країн світу. Одним із ключових аспектів судової реформи є вироблення та запровадження чітких та ефективних механізмів притягнення суддів до відповідальності. Жодна люстрація суддів, жодна найуспішніша судова реформа не матиме результатів у перспективі, якщо на законодавчому рівні не будуть закладені ефективні механізми контролю якості судових кадрів, а також якості здійснення ними судочинства.

Так, якщо механізми добору кандидатів у судді дозволяють сформувати кістяк суддівського корпусу, то інститут відповідальності суддів — контролювати якість суддівських кадрів у процесі здійснення ними своєї безпосередньої функції, що полягає у відправленні правосуддя.

Не можна стверджувати, що на сьогодні практика притягнення суддів до відповідальності є чітко виробленою й однозначною. Як теорія, так і практика притягнення суддів до відповідальності потребує серйозного осмислення, запровадження нових підходів із метою підвищення її ефективності.

Серед усіх видів відповідальності суддів найбільш невизначеною та колізійною є саме адміністративна відповідальність. На теоретичному рівні такий вид відповідальності аналізується більшістю науковців, проте можна стверджувати, що в Україні практика адміністративної відповідальності суддів абсолютно не сформована. Це зумовлено низкою причин. Це, по-перше, реалізація суддями гарантій їх недоторканності в умовах, коли органи уповноважені на фіксацію адміністративних правопорушень і накладення відповідних стягнень, не достатньо розбираються в тонкощах статусу суддів і просто закривають очі на такі правопорушення. Крім того, процедура зняття недоторканності доволі складна, і у зв'язку з адміністративними правопорушеннями не застосовується. По-друге — це наявність у вітчизняному законодавстві конкуренції адміністративної та дисциплінарної відповідальності суддів. По-третє, не здійснюється офіційне статистичне спостереження за правопорушеннями, які вчиняються суддями, тобто встановити реальні масштаби правопорушень, що здійснюються суддями, неможливо.

Так яке ж значення має належна реалізація адміністративної відповідальності суддів у побудові судової системи та яким чином вона має реалізовуватися з максимальною ефективністю для судової системи? З метою надання відповідей на поставлені запитання пропонуємо розглянути в цій статті основні наукові підходи до зазначеної проблеми, теоретичні засади адміністративної

відповідальності як такої, співвідношення порядку притягнення судді до адміністративної відповідальності та меж реалізації принципу недоторканності.

У науковій літературі адміністративна відповідальність суддів здебільшого піддається критиці. Серед аргументів науковцями зазначається, що інститут адміністративної відповідальності суддів звужує гарантії їх незалежності та недоторканності й застосовується вибірково з метою непроцесуального впливу [1, с. 24–26].

Л. Виноградова також зазначає, що гарантії незалежності суддів знижуються вже самою процедурою адміністративної відповідальності, оскільки вона не виключає певної процесуальної участі посадових осіб різних державних органів, які є учасниками провадження в справі про адміністративне правопорушення, і не створює перешкод для провокацій і тиску на суддів, які, на думку цих посадовців, чимось «завинили» перед ними [2, с. 82–88], притягнення ж судді до дисциплінарної відповідальності за адміністративні проступки, замість адміністративної відповідальності, є «більш прийнятним, коректним та не принизливим для судді» [3, с. 158].

О. Овчаренко висловлює думку, згідно з якою не передбачено спеціального органу, уповноваженого складати протокол про адміністративне правопорушення, вчинене суддею, або накладати адміністративні стягнення. Здійснення ж таких функцій «органами міліції або виконавчої влади ... суперечить не лише високому

статусу цієї посадової особи, і в механізмі державної влади й низці загальноправових засад» [4, с. 118].

М. Клеандров зазначає, що за вчинення адміністративного правопорушення бажано було б застосовувати до суддів заходи дисциплінарної відповідальності, оскільки адміністративне правопорушення компрометує суддю та авторитет судової влади. Більше того, у науковців виникають сумніви щодо професійно-етичної припустимості ситуації, коли суддя, який накладає штраф або стягнення у вигляді позбавлення права на керування автомобілем, сам оштрафований або позбавлений права на керування автомобілем. У зв'язку з цим накладання на суддю адміністративних стягнень вважається недоцільним [5, с. 447]. Крім того, існує точка зору, згідно з якою специфіка правового статусу суддів взагалі потребує виключення можливості застосування щодо них санкцій, визначених у Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі — КУпАП). Відповідно до цього підходу притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності вважається більш доцільним, ніж адміністративна відповідальність на загальних підставах [6, с. 102].

На думку фахівців у цій галузі, основними проблемами реалізації адміністративної відповідальності стосовно суддів є або етична неможливість притягнення до відповідальності за адміністративні правопорушення осіб із «високим статусом», або необхідність створення для такого притягнення спеціальних процедур та органів.

Загалом слід відзначити, що наведена аргументація є доволі слабкою для дискусії такого рівня. Так, стосовно аргументів, що застосування адміністративних стягнень до судді суперечить його статусу чи є принизливим, необхідно зазначити, що високий статус створюється не за рахунок певних привілеїв і не для їх отримання. Високий статус тієї чи іншої посади передусім означає високу державну й суспільну значущість функцій, виконуваних на такій посаді, і відповідно високий рівень вимог до особи, що її обіймає. Таким чином, «високий статус» посади забезпечується можливістю посадовця відповідати висунутим професійним і морально-етичним вимогам. Серед іншого це означає готовність нести відповідальність за власні дії, рішення та їх наслідки.

Крім того, відповідно до вітчизняного законодавства жоден вид стягнень не має на меті приниження особи, до якої він застосовується. Притягнення до відповідальності, за законодавством України, спрямоване передусім на відновлення порушених прав і свобод, відшкодування шкоди, забезпечення законності, а також реалізацію спеціальної та загальної превенції з метою недопущення повторних правопорушень. Суддя як носій влади, уособлення правосуддя, має становити собою еталон поваги до закону в найдрібніших його вимогах. І принижує суддю не стягнення за правопорушення, а порушення ним закону, хоч це порушення й тягне лише адміністративну відповідальність.

Щодо використання процедури притягнення до адміністративної

відповідальності як засобу непроцесуального впливу на суддю необхідно зазначити, що й такий аргумент є доволі сумнівним. Поняття «тиск на суд (суддю)» означає цілеспрямований вплив на конкретно визначений суд (суддю) у зв'язку з конкретною справою з метою досягнення певного неправосудного результату. Притягнення до адміністративної відповідальності з такою метою не дуже зручне й ефективне. Крім того, суддя, який насамперед є високоосвіченим професійним юристом, просто зобов'язаний захищати себе від незаконних дій та рішень осіб, уповноважених здійснювати притягнення до адміністративної відповідальності. І не ховатися за посвідчення судді, а користуватися знанням закону, що, між іншим, також слугуватиме зміцненню законності в державі. З іншого боку, з логіки авторів такого аргументу випливає, що органи, уповноважені здійснювати притягнення до адміністративної відповідальності, займаються не виконанням покладених на них обов'язків, а лише чинять тиск на правопорушників.

Щодо здійснення тиску на суддів для порівняння з наведеним слід зазначити, що 2012 року Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій незалежності суддів» прокурорам заборонили ініціювати питання про дисциплінарну відповідальність судді, якщо справа ще розглядається. Це було пов'язано з широкою практикою притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності за зверненням прокурорів, що розцінювалось

як тиск на суддів. Так, відповідно до висновків Моніторингу практики притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності та звільнення їх з посад за порушення присяги, проведеного Центром політико-правових реформ у рамках проекту «Громадське сприяння незалежності і доброчесності у діяльності суддів» у 2011 — 2012 роках майже в кожному десятому випадку накладення догани відбувалося з ініціативи органів прокуратури, нерідкими були випадки притягнення суддів до відповідальності за постановлення виправдувальних вироків [7]. Після прийняття Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» від 12 лютого 2015 року прокуратура, а також органи державної влади та місцевого самоврядування можуть звертатися зі скаргою щодо поведінки судді на будь-якій стадії розгляду справи. І чомусь ніхто не піднімає питання про посилення тиску на суддів.

Аналізуючи наведені наукові позиції, не можна не звернути увагу на позицію науковців під час розгляду проблем адміністративної відповідальності суддів: аргументація йде на користь максимального збереження «гарантій незалежності суддів», а іншими словами — мінімізації можливості зовнішнього контролю, зокрема і з боку громадськості, за формуванням та діяльністю суддівського корпусу. Наша судова система вже є доволі непрозорою, що відіграє не останню роль у перманентному погіршенні її функціонування. І на фоні гострої кризи в судовій системі, не виправдано високого

рівня судових помилок, відсутності довіри до правосуддя з боку суспільства, гучних корупційних скандалів (зокрема і за участі голів судів) тощо провідні фахівці від науки в цій галузі виступають за ще більшу закритість судової системи.

З огляду на зазначене, назріла гостра необхідність змістити акценти в дискусії щодо адміністративної відповідальності суддів: потрібно вести мову не про доцільність накладення адміністративних стягнень на суддю, а про доцільність перебування в складі судового корпусу особи, яка має адміністративне стягнення.

Службові відносини, відносини між громадянами й органами держави, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями будуються відповідно до адміністративно-правових приписів. Правила дорожнього руху, поводження в транспорті, правила водокористування, санітарно-гігієнічні, пожежної та радіаційної безпеки, а також багато інших — сфера впливу адміністративних установлень [8, с. 33]. Відповідно в суспільному житті адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності є найбільш розповсюдженою. Порівнюючи з кримінальною та цивільно-правовою відповідальністю, адміністративна застосовується в 3–4 рази більше. Щороку в державі фіксується близько мільйона випадків притягнення до адміністративної відповідальності. Це пов'язано як із широтою регулювання спектру норм адміністративного права, так і з відносною простотою притягнення до відповідальності та накладення адміністративних стягнень

[9, с. 221]. Цілком зрозуміло, що серед порушників вимог адміністративного законодавства, урахувавши розповсюдженість адміністративно-правових відносин, є й особи, що мають статус судді.

КУпАП не містить визначення адміністративної відповідальності, обмежуючись вказівкою на те, що її мірою є адміністративне стягнення, яке застосовується з метою перевиховання правопорушника й запобігання правопорушенням [8, с. 251].

В. Авер'янов, наприклад, вважає, що адміністративна відповідальність — це різновид юридичної відповідальності, що становить собою сукупність адміністративних правовідносин, які виникають у зв'язку із застосуванням уповноваженими органами (посадовими особами) до осіб, що вчинили адміністративний проступок, передбачених нормами адміністративного права особливих санкцій — адміністративних стягнень [10, с. 434–435].

Поняття адміністративного проступку (правопорушення) розкрито у ст. 9 КУпАП. Так, адміністративним проступком (правопорушенням) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права й свободи громадян, на встановлений порядок управління та за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Суб'єктом адміністративного правопорушення згідно з положеннями КУпАП є фізична особа, яка досягла на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку. Крім загальних ознак, у конкретних складах адміністративних

правопорушень суб'єкт може характеризуватися ще й додатковими, специфічними властивостями. До них можна віднести, наприклад, посадових осіб, державних службовців, водіїв, керівників, капітанів суден, батьків, військовозобов'язаних тощо.

Окремі властивості особи є важливими для визначення характеру й меж відповідальності за вчинене правопорушення. Це неповнолітні; військовослужбовці та інші особи, на яких поширено дію дисциплінарних статутів; іноземні громадяни й особи без громадянства тощо [11, с. 193–194]. До такої категорії можна віднести й осіб, що мають статус судді.

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» також не містить обмежень щодо визнання суддів відповідальними за здійснені ними правопорушення, тобто адміністративна відповідальність суддів має загальний характер. Тому адміністративне провадження щодо судді здійснюється за стандартними правилами.

Разом із тим, відповідно до положень статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя є недоторканим. Затримання судді або обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту до ухвалення обвинувального вироку судом не може бути здійснено без згоди Верховної Ради України. Суддя, затриманий за підозрою у вчиненні діяння, за яке встановлена кримінальна чи адміністративна відповідальність, має бути негайно звільнений після з'ясування його особи. Суддя не може бути підданий приводу або примусово доставлений

до будь-якого органу чи установи, крім суду.

Згідно з позицією Конституційного Суду України недоторканність суддів — один з елементів їхнього статусу. Вона не є особистим привілеєм і пов'язана з виконанням ними важливих державних функцій, тому відповідно до Конституції України та міжнародноправових зобов'язань України не може розглядатися як гарантія їх безкарності. Суддівська недоторканність має публічно-правове призначення — покликана забезпечити здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом [12; 13].

Таким чином, наділивши суддів недоторканністю, вітчизняний законодавець прагнув захистити їх від зовнішнього впливу з метою створення умов для належного й сумлінного виконання ними правозахисних функцій. У контексті наведеного можна зробити висновок, що обмеження загального порядку притягнення судді, пов'язані з гарантуванням недоторканності, стосуються виключно фізичного затримання такої особи й на практиці впливають лише на вибір стягнення. Так, багато науковців доходять висновку, що до судді не можуть бути застосовані деякі види адміністративних стягнень, зокрема громадські роботи, виправні роботи або адміністративний арешт [14, с. 83; 15, с. 138; 16, с. 136].

Також існує точка зору, згідно з якою специфіка правового статусу суддів узагалі потребує виключення можливості застосування щодо них санкцій, визначених у КУпАП. Відповідно до цього підходу притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності вважається

більш доцільним, ніж адміністративна відповідальність на загальних підставах [6, с. 102].

Слід зазначити, що вчинювані суддями протиправні діяння можна поділити на дві групи. До першої треба віднести правопорушення, що вчиняються поза межами професійної діяльності. Діяння, що складають цю групу, становлять більшість, проте про реальні масштаби судити досить важко через причини, наведені вище.

До другої групи необхідно віднести правопорушення, пов'язані зі службовою діяльністю. Стосовно цієї категорії правопорушень треба зазначити, що О. Овчаренко, здійснюючи аналіз співвідношення адміністративної та дисциплінарної відповідальності суддів, дійшла висновку, що в частині встановлення відповідальності за правопорушення суддів у сфері здійснення своїх професійних обов'язків положення про дисциплінарну й адміністративну відповідальність конкурують між собою. Зокрема це стосується відносин у сфері охорони таємниці, зокрема таємниці нарадчої кімнати, а також порядку оприлюднення декларації про майнове становище, відповідальність за порушення яких регламентується одночасно відповідними статтями КУпАП і є підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності [4, с. 119–121].

У цьому випадку визначення підвідомості розгляду справи про притягнення до відповідальності за здійснення суддею адміністративного правопорушення, пов'язаного зі службовою діяльністю, має здійснюватися за правилом *lex specialis*

derogat legi generali. Іншими словами, оскільки з точки зору регулювання відповідальності суддів за адміністративні правопорушення у сфері службової діяльності Закон України «Про судоустрій і статус суддів» співвідноситься із КУпАП як спеціальний закон із загальним, то й розглядатися такі справи мають у порядку, визначеному Законом України «Про судоустрій і статус суддів», тобто в порядку дисциплінарного провадження. Такий порядок матиме ту перевагу, що органи, на які покладено здійснення дисциплінарних проваджень щодо суддів, безпосередньо стосуються судової системи, краще обізнані зі специфікою судівництва та здатні найбільш ефективно реагувати на відповідні факти.

Підсумовуючи наведене, з метою окреслення ефективного функціонування механізму адміністративної відповідальності щодо осіб, які мають статус судді, слід зазначити, що закладений у чинному законодавстві механізм є доволі вдалим, проте потребує корегування як на законодавчому, так і правозастосовному рівнях. Зокрема потребує чіткої регламентації положення, що за адміністративні правопорушення, вчинені поза межами професійної діяльності, судді притягаються до адміністративної відповідальності на загальних підставах, розглядаються такі справи в порядку та органами, визначеними КУпАП. Обмеження, зумовлені станом суддівської недоторканності, реалізуються в частині обрання виду стягнення, про що зазначається в остаточному рішенні. Остаточне рішення органу, уповноваженого розглядати справу

про адміністративне правопорушення, направляється до відповідного органу, уповноваженого здійснювати дисциплінарне провадження щодо судді, для вирішення питання про можливість подальшого перебування на посаді судді, що має дисциплінарне стягнення.

У випадку вчинення суддею адміністративного правопорушення, пов'язаного зі службовою діяльністю, питання притягнення його до відповідальності має вирішуватися в порядку, визначеному Законом України «Про судоустрій і статус суддів» для притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Стосовно проблеми «паралельного покарання судді», до якої звертається зокрема О. Овчаренко [4, с. 122], слід зазначити, що відповідно до статті 61 Конституції України ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те ж правопорушення. Таким чином, у Конституції мова йде про повторне притягнення до відповідальності одного виду. Розгляд доцільності подальшого перебування на посаді судді особи, що має адміністративне стягнення, має на меті вирішення питання, чи може продовжувати вершити правосуддя особа, яка сама має досвід порушення закону. Таким чином, навіть якщо розглядати таке звільнення як дисциплінарне стягнення, то мова йде про різні види відповідальності, що загалом припускається.

Також необхідно зазначити, що чинному законодавству України відомі аналогічні механізми. Так, відповідно до положень статті 41 Кодексу законів про працю України трудовий

договір з ініціативи власника може бути розірваний у випадку вчинення працівником, який здійснює виховні функції, аморального проступку, не сумісного з продовженням такої роботи. Значення суддівської професії для суспільства дозволяє провести певні паралелі й зазначити, що вчинення суддею будь-якого правопорушення певною мірою можна розглядати як аморальний вчинок. Окремо слід зазначити, що в науково-практичному коментарі до законодавства України про працю зазначається таке: звільнення працівника, що виконує виховні функції, за вчинення аморального проступку не є дисциплінарним стягненням [17, с. 336].

Ще одним важливим моментом, пов'язаним із проблемою, що розглядається, є доцільність використання поняття «адміністративна відповідальність судді». Як розглядалося вище, КУпАП не передбачає суддю серед спеціальних суб'єктів адміністративних правопорушень, у випадку ж здійснення адміністративного правопорушення в межах професійної діяльності суддя має нести дисциплінарну відповідальність. Таким чином, адміністративної відповідальності суддів як такої не існує. Наведене поняття некоректно описує правову дійсність, не відображає реальну суть явища. Більш точним у такому разі буде використання поняття «адміністративна відповідальність особи, що має статус судді».

Підсумовуючи вищенаведене, не можна не згадати слова з праці «Проблеми судової етики» під редакцією М. Строговича: «судова помилка — це завжди порушення законності.

Право на помилку ні звідки не впливає ні в юридичному, ні в етичному відношенні. Немає ні права суду на помилку, ні неминучості судових помилок, і уявлення про існування такого права і такої неминучості не має підстав ні теоретичних, ні практичних» [18, с. 88–89].

Незважаючи на те, що наведені слова стосуються виключно судових помилок, вони цілком справедливі й в широкому сенсі стосовно всієї діяльності судді. Особа, що має статус судді, має бути взірцем поваги до закону й відповідальності перед суспільством і собою за власні рішення та їх наслідки. Чинна на сьогодні система суддівських пілг і гарантій вочевидь неефективна, вона не впливає на формування високопрофесійного та високоморального суддівського корпусу, а швидше є можливістю уникнення відповідальності.

Проблема полягає не лише в морально-етичному аспекті. Так, теорія кримінології розглядає вчинення злочину як антисоціальне явище. У розгляді особистості злочинця особлива увага приділяється вивченню внутрішньої (негативної) спрямованості такої особистості. Адміністративні правопорушення за ступенем тяжкості не можна порівняти зі злочином, проте і така поведінка дає можливість зробити висновки про особисті якості правопорушника. Також необхідно звернути увагу, що статус судді при вчиненні ним правопорушення є обтяжувальною обставиною, оскільки суспільні очікування від носія такого статусу зовсім інші.

Належна організація притягнення до адміністративної відповідальності

осіб, що мають статус судді, є важливим механізмом контролю якості суддівських кадрів, що також дозволяє виявляти негативні деформації особистості й відповідним чином реагувати на них. Таким чином, механізм притягнення до адміністративної відповідальності осіб, що мають статус судді, має зайняти достойне місце в державній політиці формування суддівського корпусу.

Список використаних джерел:

1. Адушкин Ю. Дисциплинарная и административная ответственность судей: за и против / Ю. Адушкин, В. Жидков // Рос. Юстиция. — 2001. — № 11. — С. 24–26.
2. Виноградова Л. Про вдосконалення порядку притягнення суддів до цивільно-правової, кримінально-правової, адміністративної відповідальності / Л. Виноградова // Юрид. Україна. — 2005. — № 4. — С. 82–88.
3. Виноградова Л. Є. Юридична відповідальність суддів загальних судів України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Виноградова Людмила Євгенівна. — О., 2004. — 187 с.
4. Овчаренко О. М. Юридична відповідальність судді: теоретико-прикладне дослідження: монографія / Овчаренко Олена Миколаївна. — Х. : Право, 2014. — 576 с.
5. Клеандров М. И. Ответственность судьи: монография / Клеандров Михаил Иванович. — М. : Норма: ИНФРА, 2011. — 576 с.
6. Статус суддів: навч. посіб. / [Крючко Ю. І., Марочкін І. Є., Москвич Л. М., Назаров І. В., Трагнюк Р. Р.]; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. — Х. : Право, 2009. — 120 с.
7. Суддів найчастіше карають за затягування розгляду справ і процесуальні порушення — дослідження

[Електронний ресурс] // Центр політико-правових реформ. — Режим доступу: <http://pravo.org.ua/2010-03-07-18-06-07/laworganisandstatusdiv/1407-cuddiv-naichastishe-karai>

8. Колпаков В. К. Адміністративне право України: підруч. / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 544 с.

9. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. посіб. / С. Г. Стеценко. — [3-тє вид., перероб. та доп.]. — К.: Атіка, 2011. — 624 с.

10. Адміністративне право України: академічний курс: підруч.: [у 2-х т.]: Т. 1. Загальна частина / [Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Битяк Ю. П., Голосніченко І. П., Каложний Р. А., Ківалов С. В., Кубко С. Б. та ін.]; за ред. В. Б. Авер'янова. — К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. — 592 с.

11. Адміністративне право: підручник / [Битяк Ю. П. та ін.]; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. — [2-ге вид.]. — Харків: Право, 2013. — 654 с.

12. Висновок Конституційного Суду України по справі № 1-35/2001 від 11 липня 2001 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01>

13. Рішення Конституційного Суду України по справі № 1-1/2004 від 01 грудня 2004 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v019p710-04>

14. Гончаренко О. В. Актуальні питання притягнення суддів до відповідальності (частина перша) / О. В. Гончаренко // Вісник Вищої ради юстиції». — 2011. — № 1(5). — С. 77–92.

15. Польовий О. Л. Гарантії суддівської незалежності при притягненні суддів до юридичної відповідальності: дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.10 / Польовий Олександр Леонідович. — К., 2014. — 226 с.

16. Чернявська Т. І. Особливості та проблемні питання притягнення до адміністративної відповідальності суддів як особливої категорії державних службовців / Т. І. Чернявська, В. В. Князев // Наука і правоохорона. — 2013. — № 3(21). — С. 134–139.

17. Стычинский Б. С. Научно-практический комментарий к законодательству Украины о труде / Б. С. Стычинский, И. В. Зуб, В. Г. Ротань: [в 2-х т.]. Т.1. Симферополь: «Таврида», 1998. — 896 с.

18. Строгович М. С. Проблемы судебной этики / М. С. Строгович. — М.: Наука, 1974. — 272 с.

Тубелець О. С. Адміністративна відповідальність осіб, які мають статус судді, як фактор формування високопрофесійного суддівського корпусу

У статті розглянуто деякі теоретичні та практичні аспекти адміністративної відповідальності осіб, які мають статус судді. Здійснено аналіз співвідношення адміністративної та дисциплінарної відповідальності таких осіб. Висвітлено проблеми законодавчого врегулювання притягнення осіб, які мають статус судді, до адміністративної відповідальності. Запропоновано оптимальні шляхи вирішення проблем, що існують на практиці в цій сфері.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, дисциплінарна відповідальність, особа, яка має статус судді, суддя, правопорушення, юридична відповідальність, недоторканність судді, суддівський корпус.

Тубелец О. С., Паришкура В. В. Административная ответственность лиц, которые имеют статус судьи, как фактор формирования высокопрофессионального судейского корпуса

В статье рассмотрены некоторые теоретические и практические аспекты административной ответственности лиц, имеющих статус судьи. Осуществлен анализ соотношения административной и дисциплинарной ответственности лиц, имеющих статус судьи. Освещены проблемы законодательного урегулирования привлечения лиц, имеющих статус судьи, к административной ответственности. Предложены оптимальные пути решения проблем, существующих на практике в этой сфере.

Ключевые слова: административная ответственность, дисциплинарная ответственность, лицо, имеющее статус судьи, судья, правонарушение, юридическая ответственность, неприкосновенность судьи, судейский корпус.

Стаття надійшла до друку 20 листопада 2015 р.